

Verksamhetsberättelse 2020

Filmkulturell verksamhet

Förord

Den regionala filmkulturella verksamheten drivs i förvaltning av Region Västmanland och verkar för att Västmanland ska vara en levande och rik filmregion utifrån den rörliga bilden som konst, pedagogiskt verktyg och näring. Den regionala filmkulturella verksamheten utgår från de nationella filmpolitiska målen och arbetar strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturskaparnas samarbete för ökad kompetens och kvalitet inom tre prioriterade områden: *film för barn och unga, filmskapande och film och publik.*

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Vision: Livskraft för framtiden	3
1.2	Värdegrund	3
2	Förutsättningar	3
2.1	Nationella kulturpolitiska utgångspunkter	3
3	Uppdrag.....	4
4	Personal.....	4
5	Utvecklingsområden	4
5.1	Utvecklingsområden.....	4
5.1.1	Verka för att alla barn och unga i Västmanland har möjlighet att se, analysera och skapa film och rörlig bild i skolan och på fritiden.	4
5.1.2	Främja konstnärlig utveckling inom film och rörlig bild och förbättra villkoren så att filmskapare kan bo och verka här.	8
5.1.3	Verka för att alla invånare kan ta del av ett rikt och varierat utbud av film och rörlig bild på biografer, festivaler och andra platser	10

1 Inledning

All verksamhet ska utgå ifrån regionens vision och värdegrund.

1.1 Vision: Livskraft för framtiden

"Vi växer hållbart och sätter hälsan främst. Vi skapar möjligheter och modiga lösningar. Vi ger förutsättningar för utveckling i en levande demokrati. Tillsammans bryter vi ny mark och förflyttar gränser. I det vardagliga och i det övergripande. I det som är nära och det som är långsiktigt. Vi är mitt i livet och samhället, och gör skillnad varje dag. Vi är livskraft för framtiden. Vi är Västmanland. "

1.2 Värdegrund

"Region Västmanland ska alltid utgå från att alla människor är lika värda och ska bemötas med respekt. Alla människor ska ges förutsättningar för god livskvalitet. En viktig faktor för livskvalitet är samverkan mellan alla involverade parter. Regionen ska hushålla med de gemensamma resurserna och fördela dessa efter behov."

2 Förutsättningar

Region Västmanland ska skapa förutsättningar för att invånarna i hela länet ska ges tillgång till ett rikt och varierat kulturutbud som präglas av mångfald, kvalitet och delaktighet.

Samverkan är grundläggande för att kulturlivet ska utvecklas i länet, detta sker mellan regionen, kommunerna, civilsamhället och kulturskapare.

Sedan 2012 har Västmanlands regionala kulturplan varit utgångspunkten för det kulturpolitiska arbetet i Västmanland.

2.1 Nationella kulturpolitiska utgångspunkter

Enligt riksdagsbeslut är inriktningen av kulturpolitiken¹:

"Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas

¹ Prop. 2009/10:3. Tid för kultur. Regeringens proposition

- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.”

3 Uppdrag

Uppdraget för Kulturutveckling är att genom samverkan och förankring med kommuner och andra aktörer bidra till utveckling av kulturpolitiskt prioriterade områden utifrån den regionala kulturplanen.

4 Personal

Emelie Wallgren, kulturutvecklare inom filmverksamheten, har arbetat strategiskt med att främja kommunernas, civilsamhällets och kulturutövarnas samarbete för ökad kunskapsutveckling och kvalitet inom filmområdet fram till 2020-05-20. Omfattning 100%.

Daniel Östborg har gått in som vikarie from 2020-04-14. Omfattning 100%.

5 Utvecklingsområden

5.1 Utvecklingsområden

De utvecklingsområden som anges är i linje med aktuell regional kulturplan som gäller 2019-2022.

- Verka för att alla barn och unga i Västmanland har möjlighet att se, analysera och skapa film och rörlig bild i skolan och på fritiden.
- Främja konstnärlig utveckling inom film och rörlig bild och förbättra villkoren så att filmskapare kan bo och arbeta i länet.
- Verka för att alla invånare kan ta del av ett rikt och varierat utbud av film och rörlig bild på biografer, festivaler och i andra visningsfönster.

Barn och unga

5.1.1 Verka för att alla barn och unga i Västmanland har möjlighet att se, analysera och skapa film och rörlig bild i skolan och på fritiden.

Samverkansparter:

Filminstitutet, Filmregionerna, regionala filmverksamheter i andra län, Västmanlands samtliga kommuner (framför allt förvaltningar för kultur och skola), Regional kulturskola Västmanland, BOUK – regionalt nätverk för Barn och unga,

Västmanlands samtliga kulturskolor, biografer, Mälardalens högskola, grundskolor, studieförbund, bygdegårdar, föreningsliv, frilansande filmarbetare och filmpedagoger (både från Västmanland och utanför regionen), bibliotek, Västmanlands länsbildningsförbund, regionalt nätverk för svensk-finska samordnare, övriga kulturutvecklare inom bild och form, barn och unga och bibliotek m.fl.

Mål:

- Förbättra kommunikationen med och inom målgruppen genom uppsökande verksamhet och för målgrupperna lämpliga kanaler och löpande informera om nationella och internationella stöd, satsningar och relevanta plattformar.
- Omvärldsbevakning
- Nationell och interregional samverkan
- Stärka infrastruktur och kompetens inom filmpedagogik
- Främja utbudet av fritidsaktiviteter inom film
- Stärka arbetet med skolbio i kommunerna
- Stötta filmpedagogiskt arbete kring nationella minoriteter
- Stötta utveckling av ett regionalt filmcentrum i Västmanland

Planerade aktiviteter:

- Förbättra kommunikationen genom ny hemsida.
- Omvärldsbevakning genom deltagande på festivaler, konferenser och utbildningsdagar
- Delta i arbetsgrupper på området film för barn och unga, bland annat Filmregionerna och SFI
- Arrangera föreläsningar, workshops och andra fortbildningsinsatser.
- Skapande skola: inspiration, projektutveckling, ansökningar, förmedling filmpedagoger.
- Förmedla och kompetensutveckla filmarbetare för arbete med barn och unga.
- Stötta kulturskolorna att starta upp och utveckla ämnet film.
- Skapa nätverk för skolbio i Västmanland.
- Skapa nätverk och arrangera nätverksträffar för filmpedagoger.
- Rådgivning och stöd vid projektutveckling och ansökningar till bland annat Filminstitutet och Kulturrådet.
- Uppmärksamma filmens potential att stärka nationella minoriteter, bland annat genom att informera om Filminstitutets nya strategi och stöd.

Utfall:

Under 2020 förbättrades kommunikationen med och inom målgruppen genom en ny hemsida. Nya bilder togs fram i samarbete med biografen i Surahammar och den filmpedagogiska verksamheten i Hallstahammar.

Genom uppsökande möten med biografer, filmföreningar, kultursekreterare, kulturskolor och skolor har kulturutvecklaren verkat för att fler i Västmanland söker stöd för filmkulturell verksamhet från bland annat Filminstitutet och

Kulturrådet. Därtill har skolor, hembygdsföreningar och andra fått löpande information och erbjudits rådgivning. Information har även spridits i samband med kulturutvecklarens medverkan på utbudsdagar, nätverksträffar och personliga möten.

Under årets början fortsatte kulturutvecklaren att uppsöka skolbiogrupper i länet för att se hur villkoren för deras arbete ser ut och vilka behov de har. I vissa kommuner upplever lärarna att stödet för skolbio har minskat från skolchefer, och allt förberedande arbete kring skolbio görs på lärarnas fritid. Det finns också exempel på helt nystartade skolbiogrupper i kommuner som inte tidigare har haft skolbio, till exempel Kungsör. Som ett resultat av dessa möten planeras nätverksträffar och utbudsdag för skolbioansvariga i länet under 2020-2021.

Ett nätverk för kulturskolornas filmpedagoger har startats. Kulturutvecklaren har under året kallat till nätverksträffar en gång i månaden (från och med mars har träffarna skett digitalt via Teams). Syftet med nätverket är att erbjuda erfarenhetsutbyte och fortbildning samt att stärka samverkan mellan kulturskolorna i form av gemensamma projekt med mera. Filmpedagogerna har uttryckt ett stort behov av detta, särskilt då de är helt ensamma som filmpedagoger på sina respektive skolor och att de ofta endast har film som en liten del av sina tjänster. Engagemanget hos filmpedagogerna är dock stort och flera samarbeten har redan planerats och genomförts, bland annat kring filmtävlingen Noomaraton i september där Köping och Skinnskatteberg arrangerade aktiviteter. Som ett resultat av nätverkets önskemål om fortbildning erbjöds alla kulturskolepedagoger i Västmanland en kurs med högskolan Valand på Karlsgatan 2 i Västerås 13-14 augusti. Regional Kulturskola arrangerade och Kulturutveckling Film stod för lokal. Fortbildningen bestod av en fördjupningsdel för filmpedagoger och en introduktionsdel öppen både för filmpedagoger och annan personal inom kulturskola, bibliotek, museer med flera.

För att främja utbudet av fritidsaktiviteter inom film fortsatte arbetet med att inspirera fler kulturskolor att starta upp film som ämne. Som ett led i detta arrangerades under 2019 en två dagar lång studieresa för länets kulturskolechefer den 8-9 oktober. Temat var film med besök på Mediehuset Fanzingo i Alby och Kulturskolan Unga berättar i Stockholm. Samtliga kulturskolor i länet var representerade. Som ett resultat av studieresan, och tidigare möten med länets kulturskolechefer, planerade regional kulturskola och länets kulturskolor ett samarbete på filmområdet för 2020. Sala kulturskola har sökt stöd för att starta upp film som ämne och Köpings kulturskola för att utveckla ämnet.

En ny satsning kommer göras inom kulturskolan i Västmanland. Genom ett stöd från kulturrådet kommer ett projekt genomföras där Västmanlands kulturskolor anställer en Länsfilmpedagog som kommer arbeta för att stimulera filmskapande i alla länets kommuner. Kommunerna delas upp i kluster och lägger gemensamt planeringen för hur länsfilmpedagogen ska arbeta i deras verksamhet. Tanken är att stötta både kulturskolorna som har film som ämne och de som i nuläget inte har det.

Kulturutvecklaren har deltagit i planeringen av projektet och utformningen av strategin. Projektet kommer starta i början av 2021.

Kulturskolorna i Köping och Skinnskatteberg har sökt och fått stöd för filmkulturell verksamhet för barn och ungdom från Svenska Filminstitutet. Ett stöd som möjliggör fortsatt satsning på filmämnet.

Noomaraton, filmtävlingen där man gör film på tid, arrangeras i större delen av landet för att stimulera till filmskapande. I Västmanland så deltog i år 11 lag spridda på olika platser. Bl.a. deltog kulturskolan med sina elever i Köping och Skinnskatteberg och filmklassen på Tärna folkhögskola var engagerad. I den nationella finalen var det ett av bidragen från Västmanland som tog hem segern.

Den regionala filmverksamheten finns sedan 2017 med i utbudskatalogen för Skapande skola i Västerås stad. Efter det har ett ökat antal skolor vänt sig till den regionala filmverksamheten för att utveckla idéer och hitta pedagoger till projekt. Då det inte funnits tillräckligt många filmpedagoger från länet har pedagoger anlåtats utifrån, bland annat Stockholmsbaserade Historieberättarna. Som ett led i att utveckla kvaliteten på det filmpedagogiska arbetet inom Skapande skola har kulturutvecklaren utökat samarbetet med Västerås stads kultursamordnare. En gemensam inspirationsdag Karlsgatan 2 skulle ha ägt rum i april. Externa aktörer som Historieberättarna, Pedagogiska designbyrå och Filmcentrum var inbjudna för att inspirera till nya sätt att arbeta kring ungas berättande. Även andra kommuner var välkomna, däribland Kungsör som i nuläget inte erbjuder film men som planerar att börja göra det under 2020-21. På grund av situationen med Covid-19 ställdes dagen in, men deltagarna erbjöds i stället en film med presentationer av de olika kulturaktörerna.

Planering görs för ett större projekt gällande filmmusik, drivande i projektet är Västmanlandsmusiken i samarbete med Västerås stad och Kulturutveckling. Det planeras för att elever i Västerås genom skapande skola ska få göra film och skriva filmmusik som sedan visas med livemusik med Västerås Sinfonietta. Projektet planeras för 2023 och just nu arbetas det med projektbeskrivning för att söka medel.

Nätverket för biografer och filmföreningar i Västmanland planerade att genomföra ett gemensamt projekt, en barnbiodag. Syftet är att utveckla biografernas arbete med att nå en yngre publik genom regional samverkan. Tyvärr har det fått skjutas på framtiden pga covid19 och de restriktioner som gäller. Men viljan finns att fortsätta arbeta för det.

Omvärldsbevakning på området har skett genom deltagande på bland annat: Göteborgs filmfestival, Tempo Dokumentärfestival och Tempo Outreach Conference.

Nationell och interregional samverkan har skett genom deltagande i nationella och regionala nätverk och arbetsgrupper på området barn och unga. Kulturutvecklaren inom film har även deltagit på nätverksträff för Filmregionernas arbetsgrupp för

barn och unga och varit med på referensgruppmöten för ansökningarna till Svenska Filminstitutets filmkulturella stöd.

Filmskapande

5.1.2 Främja konstnärlig utveckling inom film och rörlig bild och förbättra villkoren så att filmskapare kan bo och verka här.

Samverkansparter:

Filmskapare, Svenska Filminstitutet, Filmregionerna, Tärna folkhögskola, Västmanlands samtliga kommuner (framför allt förvaltningar för kultur, utbildning och näringsliv), biografer, studieförbund, föreningsliv, Novemberfestivalen, Västmanlands länsbildningsförbund, övriga kulturutvecklare inom bild och form, barn och unga och bibliotek m.fl.

Mål:

- Främja konstnärlig utveckling, bredd, mångfald och återväxt inom film och rörlig bild i regionen genom ekonomiskt stöd, kompetensutveckling, nätverkskapande aktiviteter och andra insatser.
- Stärka infrastrukturen genom främjande av fysiska och digitala mötesplatser.
- Omvärldsbevakning
- Nationell och interregional samverkan
- Främja utveckling av utbildning inom film och rörlig bild i regionen.
- Verka för ökad synlighet för regional film.

Planerade aktiviteter:

- Förbättra kommunikationen med och inom målgruppen och löpande informera om nationella och internationella stöd, finansieringsmöjligheter, filmsatsningar, visningsplattformar
- Kommunicera och handlägga regionala stöd till film
- Rådgivning och konsultation för filmare
- Arrangera workshops och föreläsningar
- Arrangera filmfestivalen Noomaraton i Västmanland
- Arrangera filmfestivalen Guldmisteln
- Omvärldsbevakning genom deltagande på filmfestivaler, konferenser och utbildningsdagar
- Delta i nationella och interregionala nätverk och arbetsgrupper
- Arrangera Kulturlabbet i samarbete med kulturutvecklare inom litteratur och bild och form
- Stötta utveckling av ett regionalt resurscentrum för film och rörlig bild.

Utfall:

Infrastrukturen har stärkts genom främjandet av såväl existerande som nya fysiska och digitala mötesplatser för filmskapare. Kommunikationen har förbättrats genom en ny hemsida och tätare uppdateringar i sociala medier, inte minst med anledning

av situationen med covid-19. Information om filmstöden och filmfestivaler har lagts ut på hemsida och sociala medier och kommunicerats inför varje ansökningsperiod.

Guldmisteln, Västmanlands regionala filmfestival, fick i år anpassas utifrån covid19 och restriktioner. Arrangemanget flyttades från maj till september och ett stort arbete lades på att skapa en digital festival. Den 19 september genomfördes en drygt tre timmar lång livesändning från en studio. Kortfilmer varvades med förinspelade intervjuer med filmskapare och livekänsla skapades genom en programledare i studion. Det hela avslutades med en prisutdelning där vinnaren fanns med på länk i direktsändning.

En målsättning fanns om att genom att göra festivalen digital kunna nå fler än vad som vanligtvis besöker festivalen. Det uppnåddes med 280 visningar varav 150 var under direktsändningen och resterande var under det dygn som sändningen låg kvar att se i efterhand.

Filmstöd har kommunicerats och handlagts tre gånger under året. Sammanlagt har 17 olika filmprojekt i olika genrer fått stöd.

Under året har stöd till filmskapare även erbjudits i form av löpande konsultationer med fokus på projektutveckling, manusutveckling eller enligt filmarens behov.

Arbetet fortsätter med att utveckla ett resurscentrum i Västmanland.

Hallstahammar kommun är drivande i frågan i samarbete med kulturutveckling. Ett utredningsdokument har tagits fram, dialog har förts med Filminstitutet och planer finns för en ansökan till Kulturrådet för att förankra verksamheten. Ansökan planeras till februari 2021.

Kulturlabbet, en mötesplats för kulturskapare i Västmanland som startade 2019, har fortsatt sin verksamhet. Genom att samarbeta över gränserna inom konstformerna litteratur, konst och film är tanken att skapa en dynamisk träffpunkt och erbjuda kurser, workshops och föreläsningar. Kulturlabbet är ett labb, en plats att pröva nya tankar, en kreativ hubb och verkstad. Kulturlabbet genomfördes två gånger under vårterminen bland annat i form av workshopen "Rita din process" med Transit den 15 april. Transit kulturinkubator är en samarbetspartner och plats i Stockholm för yrkesverksamma scenkonstnärer, musiker, filmare, bildkonstnärer och formgivare. Tanken med workshopen var att deltagarna skulle få ett smakprov av den längre kurs i organisk processmetod som Transit erbjuder. Under workshopen fick deltagarna identifiera och analysera sina konstnärliga arbetsprocesser för att få syn på utvecklingsmöjligheter och underlätta tidsplanering och prissättning. Deltagarna var bland annat filmare, författare, manusförfattare och scenografer. En längre kurs med Transit kommer att erbjudas längre fram.

Omvärldsbevakning har under året skett genom deltagande på bland annat: Göteborgs filmfestival, Tempo Documentary Festival, Tempo Outreach Conference och seminarierna: "Varför finns det så få kvinnliga manusförfattare?" och "Kvinnor över 50 inom film" arrangerade av Wift och Teaterförbundet. Kulturutveckling Film har även inlett samarbete med de regionala filmverksamheterna i Dalarna,

Gävleborg och Jämtland för att utveckla ett gemensamt talangprojekt som vänder sig till unga kvinnor.

Film och publik

5.1.3 Verka för att alla invånare kan ta del av ett rikt och varierat utbud av film och rörlig bild på biografer, festivaler och andra platser

Samverkansparter:

Filminstitutet, Filmregionerna, Västmanlands samtliga kommuner (framför allt förvaltningar för kultur och skola), biografer, studieförbund, föreningsliv, filmskapare, Västmanlands regionala arrangörsnätverk, BOUK-nätverket för barn och unga, Novemberfestivalen, Västmanlands länsbildningsförbund, övriga kulturutvecklare inom bild och form, barn och unga och bibliotek m.fl.

Mål:

- Omvärldsbevakning
- Nationell och interregional samverkan
- Stärka infrastruktur och kompetens inom visningsområdet genom kompetensutveckling, nätverk och mötesplatser.
- Medverka till att de mötesplatser som finns kring film kan utvecklas och uppmuntra och initiera nya.
- Stödja och utveckla nya och etablerade visningsaktörers publikarbete för att nå nya målgrupper.
- Främja filmfestivaler och visningar av film som kompletterar eller förnyar det existerande utbudet.
- Arbeta för ökad synlighet för regional film.

Planerade aktiviteter:

- Omvärldsbevakning genom deltagande på filmfestivaler, konferenser och utbildningsdagar
- Delta i nationella och regionala nätverk och arbetsgrupper på visningsområdet
- Starta ett nätverk för biografer och filmföreningar
- Arrangera regionala nätverksträffar
- Arrangera maskinistutbildning
- Erbjud visningsarrangörer möjlighet att delta i nationella utbildningar - informera och subventionera
- Rådgivning och stöd vid projektutveckling och ansökningar
- Arrangera Guldmisteln
- Film för barn och unga: se aktiviteter ovan

Utfall:

Ett nätverk för biografer och filmföreningar har startats. Kulturutvecklaren inom film har kallat till nätverksträffar. Syftet med nätverket är erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling, omvärldsbevakning och ökad regional samverkan. Nätverket

undersöker möjligheterna att genomföra "Årets barnbiodag i Västmanland" med stöd från Region Västmanland. Planerna har dock fått skjutas på framtiden pga Covid19 och restriktionerna.

En grundkurs för biografmaskinister erbjöds alla biografer och filmföreningar. Kursen, som arrangerades i samarbete med Region Uppsala blev snabbt fulltecknad med kölista. Kursledare var Samir Eriksson. Kursen ägde rum under tre heldagar: 26/1 på Arboga Bio, 16/2 Folkets Hus i Surahammar och 8/3 på Fokus Bio i Östervåla. Efteråt genomfördes en kursutvärdering som visade att kursen var mycket uppskattad av deltagarna. Om efterfrågan finns kommer kulturutveckling att arrangera en andra omgång eller en fortsättningskurs längre fram.

Västmanlands biografer och filmföreningar erbjöds under våren att gå Biografcentralens onlinekurs i digital marknadsföring till kraftigt reducerat pris, tack vare subvention från Region Västmanland och SFI. På samma vis skapades även möjlighet att gå biografföreståndarutbildningen.

Det planerades för att visa lokal kortfilm på kortfilmsdagen på biografen Elektra i Västerås och på biografen i Norberg. Kulturutvecklaren tog fram förslag på filmer och förmedlade kontakt med filmskapare. Tyvärr fick det skjutas fram pga covid19 och restriktionerna.

Under året har kulturutvecklaren erbjudit löpande rådgivning och stöd för biografer, filmföreningar, kommuner och ideella föreningar bland annat vid projektutveckling och ansökningar. Stort fokus i år blev covid-relaterade stöd. Flera biografer i Västmanland sökte och fick stöd för utebliven inkomst.

Omvärldsbevakning på området har skett genom besök på Göteborgs filmfestival, Tempo Outreach Conference och Tempo Dokumentärfestival.